

1 Věta o policajtech

Úloha 1. Necht' $(a_n)_{n=1}^\infty$ a $(b_n)_{n=1}^\infty$ jsou dvě posloupnosti. Necht' navíc platí, že $a_n \leq b_n$ pro skoro všechna $n \in \mathbb{N}$.¹ Pokud $\lim_{n \rightarrow \infty} b_n = b$, co to říká o $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n$? Co říká věta o policajtech?

Úloha 2. Spočtete:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\lfloor \sqrt{n} \rfloor}{\sqrt{n}}, \quad \lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{a}, \text{ kde } a \geq 0, \quad \lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{n}, \quad \lim_{n \rightarrow \infty} nq^n, \text{ kde } q > 0,$$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a^n + a^{n-1} + \dots + a + 1}{b^n + b^{n-1} + \dots + b + 1}, \text{ kde } a, b \in \mathbb{R}, |a|, |b| < 1,$$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{\alpha^n + \beta^n + \gamma^n}, \text{ kde } \alpha, \beta, \gamma > 0.$$

Úloha 3. Mějme reálná čísla $\alpha_1, \dots, \alpha_k$ a β_1, \dots, β_k splňující $\alpha_1 > \alpha_2 > \dots > \alpha_k > 0$ a $\beta_1 > \beta_2 > \dots > \beta_k > 0$. Spočtete

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\alpha_1^n + \alpha_2^n + \dots + \alpha_k^n}{\beta_1^n + \beta_2^n + \dots + \beta_k^n}.$$

2 Odhady faktoriálu

Funkce faktoriál se definuje následujícím rekurzivním vztahem:

$$0! = 1, \quad n! = n \cdot (n-1)!, \quad \text{tedy } n! = \prod_{i=1}^n i.$$

Pokusíme se srovnat, jak rychle roste $n!$ ve srovnání s dalšími funkcemi.

Úloha 4. Dokažte, že platí $n^{\frac{n}{2}} \leq n! \leq n^n$.

Výše uvedené odhady nejsou nic extra, ale v mnoha případech budou stačit. V případě potřeby lze použít přesnější odhady

$$e \left(\frac{n}{e} \right)^n \leq n! \leq e \left(\frac{n+1}{e} \right)^{n+1},$$

kteří vyplývají ze vztahu $\log n! = \sum_{k=1}^n \log k$. Jako perličku poznamenejme, že existuje velice přesná Stirlingova aproximace

$$n! \approx \sqrt{2\pi n} \left(\frac{n}{e} \right)^n = S_n,$$

pro kterou platí, že $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n!}{S_n} = 1$.

Úloha 5. Spočtete:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{q^n}{n!}, \quad \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n!}{n^n}, \quad \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n^n}{(3n)!}, \quad \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n!}{n^3}, \quad \lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{n!}, \quad \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{3^n + n^5}{n^6 + n!}.$$

¹Formálně: Existuje $n_0 \in \mathbb{N}$, že pro každé $n > n_0$ platí $a_n \leq b_n$.

3 Rekurentně zadané limity

Zkusíme vyřešit limity, pro které neznáme přesně jejich členy, známe pouze rekurentní vztah, který z jedné hodnoty a_n vypočítá následující hodnotu a_{n+1} . Nejprve je potřeba určit, zda limita existuje; stačí třeba dokázat, že posloupnost je monotonní a omezená (ve správné kombinaci). Potom označíme neznámou limitu L a dosadíme ji do rekurentního vztahu za a_n a a_{n+1} . Dostaneme rovnici pro L , která nám dává kandidáty na možnou limitu $\lim_{n \rightarrow \infty} a_n$. Zkuste si rozmyslet, proč tento postup funguje!

Úloha 6. Nalezněte limity rekurentně zadaných posloupností $\{a_n\}_{n=1}^{\infty}$ až $\{h_n\}_{n=1}^{\infty}$. Nezapomeňte si rozmyslet, zda limity vůbec existují!

a) $a_1 = 10$ a $a_{n+1} = 6 - \frac{5}{a_n}$,

b) $b_1 = \sqrt{2}$ a $b_{n+1} = \sqrt{2 + b_n}$,

c) $c_1 = t$, kde $t > 0$ a $c_{n+1} = \frac{c_n + \frac{2}{c_n}}{2}$,

d) $d_1 = 1$ a $d_{n+1} = \frac{1}{1 + d_n}$,

e) $e_1 = t$, kde $t \in [1, \infty)$ a $e_{n+1} = \frac{5e_n - 3}{e_n + 1}$,

f) $f_1 = \sqrt{2}$ a $f_{n+1} = \sqrt{2 - f_n}$,

g) $g_1 = 0$, a $g_{n+1} = g_n + \frac{(x - g_n)^2}{2}$, kde $0 \leq x \leq 1$,

h) $h_1 = 0.4$ a $h_{n+1} = 4h_n \cdot (1 - h_n)$.